Kriſtigs Wehſtneſis.

Populari ſiniſks garigs laikrakſts.

Iſnahk katra mehneſcha pirmâ treſchdeenâ un makſâ peeſuhtot ar wiſeem peelikumeem — „Muhſu Dſeeſmineeks“ 3. iſdewums un 24 grahmatinas behrneem („Labâ Wehſts“) — pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekſpedizijas adreſe: П. Лауберту, Митава, Конная 5, Курл. губ. (P. Laubert, Mitau, Pferde Str. Nr. 5, Courland, Russia).

№ 3. Martâ 1910. Iſnahk 5. gadu.

Atkal uſ ruhtim rotajas . . .

Atkal uſ ruhtim rotajas
Ledus pukites ſkaiſtâs.
It kà no dahrgeem akmineem tàs
Saulê mirdſ, wiſuko, laiſtas.

Atkal kà behrnibâ domâs es
Starp ſchim pukitem klihſtu, —
Sapnoto ſapni behrnibâ
Tikai wairs nepaſihſtu.

Toreiſ man dſihwe rahdijàs
Swabada, leela un plaſcha:
Japuhſch tik pukês nedſihwajâs
Silta dſihwibas dwaſcha.

Tagad es ſinu: ſaiſtita
Dſihwe ir tumſibas warâ:
Ledus ſirdim tik eeſpehja
Stahwet pret tumſibu karâ . .

Uſpuhtu ſilti ledainitem,
Noſchkuka ſkaiſtums kà raſa . . .
„Kadehk tik ſilti aiſtiki tàs?“
Sirdsbalſs wehl ſchodeen man praſa.

Jaunſtrauts.

Garigais darbs garigâs ſapulzês.

Beedra padomi, ſewiſchki ſludinatajeem un ſwehtdeenasſkolotajeem.

(Turpinajums).

2. **Peenahkumi un uſdewumi, kas teek praſiti no ſludinataja, gahdà runai daudſ weelas.** Kas teek praſits no ſludinataja, atteezotees uſ garigo runu? No ſludinataja praſa, ka tas runatu neween par Jauno Deribu, bet ari par Wezo Deribu; ka tas runatu neween par kahdàm ewangelijuma pateeſibam, bet gan par wiſàm — neween par atgreeſchanos jeb jaunpeedſimſchanu, bet ari par kriſtigu dſihwi jeb ſwehtiſchanos; ka tas runâ iſtirſatu neween mahzibas teikumus, bet ari Bihbeles wehſturigos notikumus, ſtahſtus un dſihwes gahjumus. Winam jabuht ſargam uſ torna, kas redſ nelaimes nahkam; winam jaſagatawo Kriſtus lihgawa preti winas lihgawainim; winam jaaiſſtahw kriſtiga pateeſiba. Winam jaſludina daudſajos kriſtigas draudſes ſwehtkos — gan Seemasſwehtkos, Leeldeenâs, Waſaras-Swehtkos, gan draudſes beedribu iſrihkojumos; winam jarunà kriſtot, ta Kunga meelaſtu wadot, laulajot, uſ pehdejo duſu pawadot. No wina ari ſagaida, ka tas iſſkaidros laiku pa laikam Swehtos Rakſtus grahmatu pa grahmatai. Wiſi ſchee daſchadee peenahkumi it kà ar pirkſtu aiſrahda uſ atteezigeem pantineem Bihbelê, noteiz winu pahrrunaſchanas robeſchas — dod bagatigu weelu runai. Scho daſchadibu tikai arween ruhpigi jaeewehro, jo arween gadas ſludinataji, kas runà tikai par atgreeſchanos, waj ari tikai par kriſtigu dſihwi — maƚ rihtâ un wakarâ weenu paſchu maƚamo. Kahds brihnums, kad teem peetruhkſt pahrrunajamas weelas un tee top garlaizigi! Sludinatajam ir neween jawed ſarakſts par Bihbeles pantineem, par kureem tas runajis, waj grib runat, bet ari par runu preekſchmeteem. Tikai tà ſpehj nowehrſt newajadſigu atkahrtoſchanos un tikai tà ſpehj pahrrunat wiſu ewangelijumu un aiſſneegt mehrki. — Atteezotees uſ weelu, paraſti wiſas garigàs runas jeb ſpredikus eedala peezâs daƚâs: 1. tizibasmahzibas ſpredikos, 2. ehtikas jeb tikuma — tikumibas ſpredikos, 3. ſpredikos par wehſturigu weelu, 4. ſpredikos par eekſchejeem garigeem peedſihwojumeem un 5. atgadijumu ſpredikos. Atteezotees uſ ſprediku preekſchmeteem, tàm pateeſibam, par kuràm grib runat, ſpredikus war ſadalit ſekmigi trijâs daƚâs: 1. Spredikos par atgreeſchanos jeb jaunpeedſimſchanu (metánoia), 2. ſpredikos par ſwehtiſchanos jeb kriſtigu dſihwi (hagiasmós) un 3. atgadijumu ſpredikos. — Tizibasmahzibas ſprediku uſdewums ir, eepaſihſtinat ar Bihbeles pamata mahzibam. Pee tizibasmahzibas ſpredikeem peeſkaita ari kriſtigas pateeſibas aiſſtahweſchanas jeb aiſſargaſchanàs ſpredikus (anologia), kam ari japeeſkaita ſprediki aiſſargaſchanàs

noluhkâ pret zitàm tizibas schķiram. Schos sprediķus war ari peeskaitit atgadijumu sprediķeem, jo wiņi buhs noderigi, pat nepeezeeschami, tikai sewischķos laikos. Draudſes parastâ dſihwê schee sprediķi daudſ newaldſinàs un neatnesìs to labumu, ko no wiņeem sagaida. Schis padoms sewischķi jaatteezina uſ aiſstahweschanàs un aiſsargaschanàs sprediķeem. Wislabakais ir, aiſstahwet kristigu pateesibu — ja naw ahrkahrtiga, speedoscha wajadſiba, ja draudſes dſihwe rit parasti — ne wesela, wisâ sprediķî, bet gan sprediķa kahdâ daļâ, kur preekschmets pats uſ to aiſrahda. — Schìs runas sakot, nedrihkst leetot stingru ſinisku iſteiksmi, definizijas jeb norobeschojumus, bet, neatejot no preekschmeta wisa dſiļuma un pateesiguma, iſteiktees katram saprotamâ weidâ. Lai to eespehtu, tad nedrihkst iſwehletees weenai reiſai plaschu preekschmetu, bet plaschus preekschmetus sadalit tà, kà tos pilnam war iſsmelt. Tà tad leela pateesiba japahrrunà pa daļam, katrâ stundâ sawa daļa. — *Tikuma jeb swehtischanàs sprediķi* nodarbojas ar kristiga zilweka dſihwi, kristiga zilweka peenahkumeem. Schee sprediķi ir ļoti wajadſigi, bet wiņeem buhs wajadſigà noſihme tikai pee teem, kas jau eepreeksch buhs dſirdejuschi atgreeschanàs sprediķus un tapuschi Deewa behrni. Lihdſibâ runajot — tikuma sprediķa uſdewums ir tihrit upi, atgreeschanàs sprediķu uſdewums tihrit awotu. Pats par sewi saprotams, ka upi nespehs iſtihrit, ja awots, no ka upe iſtek, nebuhs tihrs. Dſihwot ihsti kristigi, neweens nespehj, kas naw no jauna dſimis, kas naw „prahtu mainijis"— naw atgreeſees. Ir sludinataji, kas wisu muhſchu sludina tikai par atgreeschanos un — kas wehl ļaunaki — ir sludinataji, kas wisu sawu muhſchu sludina tikai par kristigu dſihwi jeb tikumibu. Scho kļuhdu iſdara sewischķi tee, kas neatſihst weenreiſigu, apſinigu prahta pahrmaiņu, bet eedomajas wisu to, tas ir, jaunpeedſimschanu jeb atdſimschanu, kristibâ. — Tikuma sprediķus sakot naw eeteizami runat tikai wispahri par tikumibu, bet gan katrreiſ iſwehletees noteiktu preekschmetu, peemehram — pateesibas mihlestibu, mehlesgrehkus, kristigu mahjasdſihwi. — *Sprediķi par notikumeem*, kas atstahstiti Bihbelê, ir sewischķi eewehrojami. Notikumâ jau wiss nahk preekschâ: mahziba, sods, eepreeza. Schos sprediķus sakot, wajag mahzet tehlot, labi atstahstit, paſiht Bihbeles ſemes, ļaudis un eeraschas. Tiklihdſ Bihbelê atstahstitais notikums klausitajeem labi saprotams un dſihwi tehlojas wiņu gara azu preekschâ, tad no notikuma atwasinatàs mahzibas ar burwa spehku eespeedisees klausitaju dwehselê. Tà tad scheit sewischķi eewehrojams iſleetojums. — *Sprediķi par garigeem peedſihwojumeem* apstrahdà gan kristigas dſihwes, gan atgreeschanàs lauku. Jautajumi, kas muhs nodarbina, muhs welk pee Deewa un attura no Ta, kad muhs skubina atgreestees; jautajumi, kas rodas, kad mums behdas; jautajumi, kad teek kahrdinats; jautajumi, kad paklupis, waj weeglprahtigi iſturejees pret Deewu un tuwakeem — wiss tas, pahrrunats sprediķî, atradìs dſirdigas ausis un pateizigus klausitajus. — Lai spehtu schos sprediķus sazit, tad pascham wajag buht a) garigi daudſ ko peedſihwojuscham un tad b) ir japaſihst zitu zilweku dſihwe un wiņu sirds jautajumi, teeksmes — dwehseles darbiba. Kas pats nebuhs ihsts kristigais, pats nebuhs atdſimis, tas gan schai ſiņâ maſ ko spehs darit un droschi ween kuls tukschus salmus. Tadehļ — jo wairak kahds swehtijees Deewam, jo wairak tam buhs weelas runai. *Tà tad pascha deewbijiba un pareiſais stahwoklis pret Deewu ir bagata, apslehpta runas weelas krahtuwe.* Zitu zilweku dſihwi paſiht spehj, ja ir mahzijees mahzibu par dwehseli, ja apmeklè tschakli draudſeslozekļus un sarunajotees eepaſihstas ar wiņu dwehselesdſihwi, ja lasa grahmatas, kas atklahj zilweka eekschejàs zihņas. Schai ſiņâ sewischķi eeteizamas grahmatas ir no Benjena — „Kristiga zilweka sweschneezibas zeļsch." — *Par atgadijuma sprediķeem* jeb runam sauz runas pee kristibas, wakariņa, laulajot, behrês, iſrihkojumos u. t. p. Ari schìs runas ir ļoti eewehrojamas, tapehz ka tàs teek sazitas no Deewa sewischķi dotos gadijumos, kur wismaſ daļa klausitaju ir sewischķâ sirdsstahwoklî — peemehram behrês, laulajot, kristot. Schos gadijumus ir labi jaiſleeto. Atgadijumu runâs jazenschas eerahdit weetu tiklab Deewwahrda wispahrigai pateesibai, ka ari jarunà wahrdiņsch teeschi preeksch teem, kuru dehļ runa bij wajadſiga. *Behrês* naw jarunà tikai par dſihwajeem, bet ari naw jarunà tikai par miruscho. Schai ſiņâ abejadi teek daudſ grehkots. Der dot ihsu dſihwes pahrskatu par miruscho — ja tas ļaujas — un tad runat uſ pawaditajeem — wispahri par pateesibam, kas tahdos gadijumos peemehrotas. Katrâ ſiņâ jasargajas, ka nepeepilditos, behru runas sakot, paſihstamais sakamswahrds: Behru runas ir meļu runas. — *Kristot* ir beeschi parasts, iſzihnit zihņu ar zitadi domatajeem, waj ari runat weenu un to paschu, atbalstotees uſ ſinameem Bihbeles pantiņeem. Eeteizamaki ari te ir, peemehrotees apstahkļeem un katrâ ſiņâ neaiſmirst, teikt wahrdiņu preeksch teem, kas uſsahk miht atklahti ehrkschu tekas — eet pa Schauro Zeļu.

3. Siniska iſglihtiba ir leels runas weelas awots. Muhsu garigas runas weela rodas pa leelakai daļai no ta, ko esam eepreeksch domajuschi, *waj mahzijuschees*. Labu runasweelu dabù stuhdejot tizibas mahzibu — wispahri sistematisko teologiju, eedſiļinajotees wehsturê — gan pasaules, gan baſnizas, gan misiones wehsturê — eepaſihstotees pamatigi ar tikuma mahzibu jeb ehtiku, protot Bihbeli iſskaidrot — eksejesi, ſinot Bihbeles geografiju, Bihbeles archeologiju, lasot labus, eewehrojamus garigus sazerejumus, lasot labus sprediķus, lasot labas grahmatas un wispahri sekojot rakstneezibai un stuhdejot deenischķo dſihwi. Tikai wispusigi iſglihtots zilweks spehj pilnam iſleetot domu darbibas

un dsihwes ſaſtahwdaku weidus, kas tak ir galwenee runas weelas gahdataji. Ja daudſ ſin, ja ir bagata gara krahtuwe, tad pate no ſewis rodas laba weela runai: wehſturigi notikumi, peemehri no dsihwes — ſtahſtiņi, lihdſibas, ſalihdſinajumi, peerahdijumi, papildinajumi, iſſkaidrojumi, tehlojumi, eemeſli un zehloņi, aiſſtahweſchanàs un aiſſargaſchanàs, ſadaliſchana un norobeſchoſchana — wiſs tas, kas der ka weela garigai runai. Nebuhs leeks kahds wahrds wairak par wiſu to.

Deewwahrdu, par ko jarunà, ir j a i ſ ſ k a i d r o. Tas weens no galweneem noteikumeem. Iſſkaidrot nu war, ja rahda to pretdaļu — ja teiz: Ar to naw domats tas, naw domats otrkahrt tas un tà tahļak. Tà preekſchmetu norobeſcho. Saprotams, beigàs nepeezeeſchami ir jaſaka, kas ihſti ir domats. — Weelu dabù t e h l o j o t. War aprakſtit, attehlot weetu, perſonas, apſtahkļus, laiku, kaweklus un leetas, kas weizinaja kahdu darbibu. — Weela rodas, ja waizà pehz ſ e k a m. Kahds iſnahkums buhs, ja ta dariſchu, ja tà tizeſchu, kà Deews apſola?

Tà tad — paſtahwigu, pamatigu Bihbeles ſtuhdiju — paſcha dſiļu deewbijibu un — nenogurſtoſchu iſglihtoſchanos un mahziſchanos — tee ir tee trihs galwenee zeļi, kas eewed garigàs runas weelas bagatigà krahtuwê!

Garigàs runas weelas iſſtrahdaſchana.

1. Runas weelas iſſtrahdaſchanai ir neiſſakama noſihme. Pirms mahzamees iſſtrahdat runas weelu, mums ļoti der ſinat, zik leela noſihme weelas iſſtrahdaſchanai, ſewiſchki tapehz ka daudſi ſludinataji weelas iſſtrahdaſchanu gandrihſ nemaſ ne-eewehro. Weelas iſſtrahdaſchanas leelo noſihmi wislabaki mahzas ſapraſt, eeſkatotees deeniſchkà dſihwê. Teek zeltas diwas mahjas. Pee katras ſtrahdà ſaws zehlejs. Materiala abu mahju zelſchanai deeſgan un tas ir labs, ari plahnu netruhkſt, bet beeſchi ween weena mahja ir glihta, otra tahda, ka netihk ne wirſû ſkatitees. Kapehz? Tapehz ka weenai ir glihts darbs, otrai pawirſchs. Slikts meiſtars ſamaità wislabako materialu un labs meiſtars tihri no ne ka pataiſa leelas leetas — luhk, ta ir pateeſiba, kas jaeewehro ari ſludinatajam. Kapehz beeſchi ween paſauligo rakſtneeku rakſti teek tik leeliſki laſiti? Ne tapehz ka winu rakſtu ſaturs buhtu warens, bet gan tapehz ka winu rakſtu iſſtrahdajums ir leeliſks, waloda waldſinoſcha. Tas pats jaſaka par leeleem runatajeem. Ne tuwumâ leelu runataju runu ſaturs un nokahrtojums ir warens, bet winu waloda, winu iſteikſme, winu runu iſſtrahdajums ſaiſtin ſaiſta klauſitaju. Paraudſiſimees tikai leelu runataju rakſtos un tee tuhlin apſtiprinàs ſche iſteikto pateeſibu. Tà ir ar Kriſoſtomu, tà ar Luteri, tà ar Sperdſchenu, tà ar Muhdiju. Pa leelakai daļai iſteikſmi jeb ſtilu — leelas runas dahwanas — Deews eeleek jau nahkoſchà runataja ſchuhpulî, tomehr daudſ no wiſa ta laba war peeſawinatees ari pats.

2. Garigas runas weela ir labi iſſtrahdata, ja ta ir a) katram ſaprotama — populara, b) ja ta ir daiļa un patihkama un c) ja ta ir ſpehka pilna — wiſiga. Sludinataja uſdewums naw runat uſ mahziteem, bet gan uſ tautu — uſ leeleem un maſeem, ſkoloteem un neſkoloteem, apdahwinateem un neapdahwinateem. Un k a t r a m no teem ir jaſaprot, ko winu mahzitajs teem ſaka. Ko nu weenkahrſchs wihrs no tautas ſapratis, to ſapratis ari augſti mahzitais, bet newis otradi. Wiſi leeli runataji ir bijuſchi tautas runataji. Zizero, ſlawenais ſenlaiku runatajs, teiz: „Sakot atklahtu runu, leelakà kļuhda ir, ja nerunà tà, kà wiſpahri paraſts un nowehrſchas no wiſpahribas juhtam.“ Un kahds eewehrojams Frantſchu runatajs iſſakas: „Runatajs lai nekad neaiſmirſt, ka winam jarunà uſ lauſchu pulku un ka lauſchu pulks tas ir, ko winam jaſakuſtina, jaſajuhſmina un jarauj ſew lihdſ.“ — Runai jabuht katram ſaprotamai — popularai, bet tai jabuht ari daiļai, tur nedrihkſt buht tàs rupjibas, kas beeſchi tautas mutê, tapehz ka preekſchmets, par ko runà, ir daiļſch un ſludinatajs ir warenà, ſazihim wiſa daiļa Deewa ſuhtnis. — Neſkatotees uſ wiſu to, runai jabuht eeſpaida pilnai, winai jaaiſſneedſ mehrkis.

3. Runa ir katram ſaprotama, ja tàs waloda ir a) p a r e i ſ a, b) ſ k a i d r a no ſweſchwahrdeem, ſenwahrdeem, jaunwahrdeem, apwidus wahrdeem, techniſkeem noſaukumeem, grahmatu, ſkolu un mahzito iſteikſmes, c) ja runa ir n o t e i k t a — ja runatajs nerunà par leetam, ko winſch labi nepaſihſt, ja neleeto iſteizeenus, ko pats labi neſaprot, ja nerunà pahrak ihſos un norautos teikumos un neleeto garus un ſareſchgitus un peebahſtus teikumus, ja katras iſteiktàs domas ir ſawà weetà, ja ruhpigi iſbehg no wahrdeem, kam puslihdſ weenada noſihme un ſargas no wahrdeem, kam diwejada noſihme, ja neleeto diwus wahrdus, waj teizeenus weenà reiſê un weetà, kuri katrs iſteiz tàs paſchas domas. (Peem.: Wiſà ſawà d ſ i h w e s l a i k à to neeſmu p e e d ſ i h w o j i s. — Par walodas p a r e i ſ i b u katrs atradis wajadſigos padomus katrà labà gramatikà jeb walodas mahzibà. Sludinatajam ir japahrwalda wahrdu un teikumu mahziba. Beſ walodas pareiſibas runa top par patwaļi guwahrdu ſawaſchojumu, no ka wiſu war iſpraſt un iſtulkot, waj ari ne ko neſapraſt. Sewiſchki jaeewehro mahziba par ſaweenojuma wahrdineem un preekſchwahrdineem — beedrotajeem un ſatikſmes wahrdeem — un leetu wahrdu loziſchanu, jo tajà ſinà wiswairak kļuhdàs. Tad walodas ſ k a i d r i b a. Par ſweſchwahrdeem ſauz wahrdus, kas nemti no zitàm walodam. Peemehram — kwadrats, latw. tſchetrſtuhris, ſtrihds-kilda, ſtrahpe-ſods, wihſe-weids, deenet-kalpot. Sweſchwahrdus war leetot tikai tur, kur latwiſka wahrda truhkſt un tad ari tikai ar iſſkaidrojumu, waj ari to latwiſko wahrdu weetà, ko naw patihkami iſrunat, bet tad beſ iſſkaidrojuma. Daſchi leeto ſweſchwahrdus un pat neprot tos pareiſi

isrunat. Ta ir kauna leeta, kas weenmehr attahlina mehrkim. — Par senwahrdeem sauz nowezojoschos wahrdus, peem. makenit, tas ir, drukku, sezen=garam. — Par jaunwahrdeem sauz tos, kas tautâ wispahri wehl naw pasihstami, waj ari, kuri nekad no tautas netiks kà ihsti uslubkoti. Peemehram — „mihla,“ wahrda „mihlestibas“ weetâ, „mihliba,“ ari „mihlestibas“ weetâ. — Par apwidus wahrdeem sauz tos, ko leeto tikai kahda apgabala laudis, bet ne wispahri tautâ. Peemehram — „dischs,“ wahrda „leels“ weetâ, „tenzinat,“ wahrda „pateiktees“ weetâ. — Par techniskeem wahrdeem nosauz tos, kas wispahrigâ dsihwê mas pasihstami, bet sinamam darba laukam loti eerasti. — Tà pat mahzitu lauschu, rakstneezibas waloda un tautas waloda naw weens un tas pats. — Beidsot walodas noteiktiba. Weenadas domas janokahrto pa sewi ari ahrejâ weidâ. — Wahrdi, kam puslihds weenada nosihme un kas tatschu naw gluschi weenadi, jasin stingri isschkirt un katru leetot sawâ weetâ. Peemehram wahrdeem — attapigs, apkehrigs, ismanigs, apdomigs, saprahtigs, prahtigs, gudrs — zik weenadi tee ari neisliktos, tomehr katram sawa nosihme. — Loti apdomigi jaleeto wahrdi, kam diwejada nosihme, beeschi pat winus nemas nedrihkst leetot. Peemehram wahrds „puhrs“ apsihmè labibas mehru un ari meitai lihdsi doto mantu. Wahrds „krusts“ apsihmè no koka waj metalu taisitu krustu, waj ari zeeschanas, behdas, waj ari mugurkaulâ sinamu meesas sastahwu.

4. **Runa ir daila,** a) ja neleeto nedaikus wahrdus un isteizeenus, wahrdus, kas rada reebjumu, waj leek klausitajeem nosarkt; b) ja behg no smihdinaschanas un nezeenigas ironijas; c) ja leeto jaukskanigus wahrdus un d) ja leeto pehz eespehjas Bihbelê leetotu walodu. — Peemehri jaukskanai: wahrda „azs“ weetâ war sinamos gadijumas leetot wahrdu „aztina“, „leetus“=„leetutinsch“, mahte=mahmulina. „Juhra krahza, wehtras schnahza, leetus gahsâs, sibeni drahsas. Un pluhdi zehlàs un bangas schkehlas un wisu rija, kas semê bija.“ — Labu daiku eespaidu us klausitajeem atstahj, ja leeto Bihbeles pantinus taisni tà, kà wini Bihbelê. Daschu labu reisi Bihbeles pantinsch, leetots sprediki, ir tikpat kà ahmurasiteens naglai pa galwu. Preeksch schi noluhka Bihbeles pantini ir jamahzas no galwas.

5. **Runa ir spehka pilna,** ja a) iswairas no newajadsigeem atkahrtojumeem, b) no leekeem wahrdeem un leekeem isskaidrojumeem un istirsajumeem, c) ja nenoklihst no preekschmeta, d) ja peemehro isteiksmi runas saturam — weenkahrschàm domam weenkahrschu isteiksmi, warenàm domam warenu, leelisku isteiksmi — e) ja leetâ un weetâ spehj un prot isleetot isteiksmes daschados weidus un weikli isleeto tos. — Sazisim kahdus wahrdus wairak par isteiksmes daschadeem weideem.— War teikt weenkahrschi — apustulis Jahnis, bet war ari teikt — tas mahzeklis, ko Jesus mihleja, ta Kunga kruhts mahzeklis. War teikt weenkahrschi — osols, bet war ari teikt — osolinis semsaritis.

(Turpmak wehl.)

Waj tu Jesu apleezini?

Kahds Londonas misionars stahsta par kahdu atgreestu Kihneeschu jaunekli sekoscho notikumu:

Jaunekla wezais tehws, kahds loti tumschs pagans, bij loti saschutis par dehla atgreeschanos, un wisu isme̦hzinaja, lai dehlu peespeestu atsazitees no kristiguma. Tà kà nekas nelihdseja, tad tehws peedraudeja dehlam, ja tas lihds noteiktai deenai neatsazischot kristigumam, winsch winu dsihwu aprakschot. — Kihnâ ta naw sweścha leeta, ja dehls zaur sawu netikumigu dsihwi saweem peederigeem dara kaunu, waj zaur nedseedinamu slimibu winsch ir par nastu, ka wini to dsihwu aprok. — Tà ari jaunais kristigais nu sinaja, ka tehwa draudi nebuhs wis tukschi wahrdi ween. Kad noteiktà deena peenahza, tehws lika israkt dsiku bedri, aiswedа dehlu pee tàs un to usaizinaja, nu galigi isschkirtees. Wina peederigee stahweja wisapkahrt un welti puhlejàs zeetsirdigà tehwa sirdi atmihkstinat. — „Waj tu gribi no jaunàs tizibas atsazitees?“ Tehws jautaja, un atbilde skaneja: „Nè, tehws, tu wari mani aprakt, ja gribi, bet no Jesus Kristus es neatsazischos.“ Tahdu noteiktu apnemschanos pagans nebij sagaidijis. Tehwam sapluhda asaras un waronigajam apleezinatajam nenotika nekahds launums.

Tulk. Fr. Dobel.

Muhschigàs dsihwibas atslehga.

Kad sasneeds Kreewijas robeschas un wehlas tahlak zelot semê eekschâ, tad no robeschsargeem tiek prasits tikai pehz weenas leetas, proti pehz derigas pases, wiss zits ir blakus leeta. Ja kahdam ir pilniga pase, tad, lai ari tas buhtu wisai nabags, waj slimigs waj nemahzits, tas drihkst neaiskawets eet pahr robeschu. — Kad Wihnê dega leelais teatrs, leels lauschu puhlis speedas kahdâ tumschâ ejâ un mekleja iseju. Tad ari atrada kahdas durwis, bet tàs bija aiislehgtas un atslehgas nebija. Taisni atslehga bija wajadsigakà leeta preeksch wineem, un kad wineem schi leeta truhka, wineem wajadseja atrast behdigu galu.

Tur bija naudas un wisadas wehrtsleetas klaht, bet wiss tas newareja atwert atslehgu. Kad tew kahdreis jamirst, tu nahksi pee muhschibas robescham un tad buhs no leela swara, waj tew ir pilnigi deriga pase, kura tew waretu sagahdat brihwu eeeju; ta ir Jesus Kristus asins taisniba. Tad tawa glahbschana atkarasees ari no tam, waj tew ir atslehga, kas tew war atslehgt godibas wahrtus; ta ir deewischkà, muhschigà dsihwiba zaur tizibu us Deewa Dehlu.

Tulk. Fr. D.

Apskats.

Rakstneeks un mahzitajs Andreews Needra nesen eesahka turet Rigâ preekschlasijumus par preekschmetu „Modernà zilweka tiziba.“ Tagad, ka sino, schee preekschlasijumi, konsistorijas eerunu dehl, pahrtraukti un turpmak nenotikschot. — Tee pahris preekschlasijumi, ko Needra jau

noturejis, gaischi atklahja, kahda gara behrns Needra ir. Par schehlumu mums jaatsihmè „ka muhsu tautas eezeenitais rakstneeks ir liberalàs teologijas jeb pustizibas peekritejs un pat — galejàs kreisàs. Ar pilnu sirdspreeku Needra sneedsroku Berlines profesoram, Gunkelam, mekledams, it kà Gunkels, Bihbelê teikas, mihtus un newehsturigus notikumus. Pats par sewi saprotams, kas Bihbeli schahdi sagraisa, tam tas Kungs Jesus ari wairs naw Deewa dehls Bihbeles nosihmê un tas ari wairs nesin, ko eesahkt ar Bihbelê atstahstiteem brihnumeem. — Muhs loti pahrsteidsa Needras preekschlasijums pagahjuscha gada Sinibu Komisijas wasaras sapulzês; mums pat bij neisprotami, kapehz Needra sahka puhst sozialistu taurê. Pehz Needras tagadejeem preekschlasijumeem mehs to nu sinam. — Jagaida waj Needra wehl paliks sawâ mahzitaja amatâ. Teesibu winam tur palikt wairs naw, skatotees no pateesa kristiguma stahwokla. Mahzitajs, kam Bihbele naw Deewa wahrds, nekad nespehs ispildit sawu usdewumu un dos draudseslozekleem „maises" weetâ „akmeni" un „siws" weetâ „tschuhsku". Mat. 7, 9. 10. — Ar atsinibu jaapsweiz konsistorijas rihziba pret Needru un jawehlas, kaut ta nepaliktu tagad tikai pee pirmà soka. Kas kaitigs plaschai publikai Rigâ, tas buhs kaitigs ari tai draudsei, kurai katru swehtdeenu jadsird Needras sprediki. Un Needra, zik mums sinams, ir pirmais no Latwijas mahzitajeem, kas atklahti pateizis, ka winsch ir liberals teologs jeb pustizigais. — Sawâ sinâ mehs esam Needram pateizigi par wina atklahsch[illegible] to nu pret wina raksteem, wina sludinato kristigo tizibu un tikumibu isturesimees ar — kritiku.

Kalendara kristigee. Awise „Frankfurter Zeitung" par to raksta schahdi: „Dsihwoja kahdreis kahds, kam gulot slepeni bij nosagta sirds. Bet lai sahdsibu nepamanitu, tad saglis apsagtam sirds weetâ eelika — kalendari. Apsagtais tapa atkal preezigs, skrehja dsihwê eekschâ — smehjàs un raudaja. Un tapehz ka winsch spehja smeetees un raudat, wisi domaja, ka winam esot sirds. Un pat apsagtais nemanija, ka tam tikai kalendars sirds weetâ. — Daschi un pat daudsi skraida apkahrt ari pa muhsu eelam, kureem nekas zits naw sirds weetâ kà kalendars. Stingri tee ispilda wisu sinamos laikos. Reis pa gadu tee skatas godzeenigi un isbijuschees krustâ sischanu un augschamzelschanos. Reis par gadu tee ar asaram azîs atminas sawus mirufchos. Wisu noteiktâ laikâ. Bet kad stundina pagahjusi, tad neweens wairs nedomà, ka katra deena nes sew lihdstuhkstosch krustâ sischanas un tuhkstosch augschamzelschanàs". — Un waj naw eespehjams eet sapulzê ari pehz kalendara, uslikt katrreis sawas diwas, waj trihs kapeikas us schkihwa, bet mahjasdsihwê nebuht pateesam kristigam zilwekam, kas arween klausas us sawas apsinas balsi un nedara wis wisu tikai eeraduma pehz? Pahrbaudisimees!

„Jaunâs Latweeschu Awisês" kahds „Sehrsnis" raksta no Jekabmeesta sem wirsraksta „Silà tiziba" starp zitu schahdi: „Muhsu pilschta jau kopsch gadeem plaschi pasihstama kà wisadu sektu un jaunu tizibu dibinataju praweeschu perekIis. Wispirms baptisms, kursch apnehmis schausmigi plaschus apmehrus. Gandrihs katru swehtdeenu luteranu basniza tukscha, bet baptistu luhgschanas nams kà bahstin peebahsts. Scha gada septembri, jaunà baptistu luhgschanas nama eeswehtischanas deenâ, tika no pascha sludinataja peekauts tirgotajs K. S., tapehz ka winsch nahzis aiswest sawu seewu, kura bij gribejusi liktees kristitees, kam wihrs bij preti."

Brihnischki kaudis tee Baptisti Jehkabmeestâ, waj ne? Tihri burwi! Winu sludinatajs „peekauj kaudis sawâs sapulzês," par wineem jarunà tikai ar nizinaschanu un tomehr baptisms isplatas „schausmigi," Baptistu luhgschanas nams „kà bahstin peebahsts," kamehr godigo un zeenijamo „Luteranu basniza gandrihs katru swehtdeenu tukscha." Un Jehkabmeestâ tas Sehrsna tehlotais Luterans pat tik godigs un zeenijams, ka tas nesuhds Baptistu sludinataju, kad tas winu „peekawis," kaut gan Baptisti beeschi ween dabù peedsihwot, ka winu kaimini, Luterani, tos welk tuhlin pee teesas, ja tew zilweks, kur kahja paslihdejusi. Nudeen burwi, tee Jehkabmeesta Baptisti! — Baptistu aprindâs, sewischki Nowgorodas kolonijâs, dauds lasa „Jaunàs Latweeschu Awises," warbuht nahkoscho reisi, awises pastellejot, tee 8,000 Latweeschu Baptisti waretu „pateizigi" atminetees „Jauno Latweeschu Awischu" redakziju, kas jau wairak reisas usnehmusi sawâ awisê lihdsigus sinojumus, kaut gan Baptisti tos pawisam nepelna un redaktoram par laimi nesauz pee atbildibas melu sinu isplatitajus. Bet wadsis jau ar kahdreis luhst, kad pilns . . .

Berlinê kahds profesors Drews atkal atjaunojis netizigo wezo stahstu, ka tas Kungs Jesus nemas neesot dsihwojis, turedams par to preekschlasijumu Hekela peekriteju beedribâ. Lai isteiktu Drewam sawu nepeekrischanu tad sapulzejuschees kahdi 20,000 kauschu, daschu Berlines mahzitaju wadibâ un swinigi apleezinajuschi, ka wini tizot, ka Jesus dsihwojis un dsihwo. Sewischku sajuhsmu radijis brihdis, kad schis leelais kauschu pulks kopigi skaitijis ta sauktàs apustulu tizibas apleezibas otro dalu, kur Jesus teek isskaidrots par Deewa dehlu un pasaules pestitaju. — Waj Drews ari naw kristigas draudses lozeklis? Domajams gan, ka ari wina wahrds buhs basnizas rultos un sawâ laikâ tas ari ees pee wakarina un liks kristit sawus behrnus, jo isslehgschanu no draudses leelà ewangeliskà basniza wehl arween neatsihst par Bihbeles mahzibu un labpraht runà par „kweeschu" un „nesahlu" kopâ augschanu, kaut gan Deewwahrds skaidri teiz, ka tas lauks naw draudse, bet pasaule. — Nu, bet schahdi gadijumi atklahti un it kà ar pirkstu rahda us wajadsibu, noschkirt tizigos no pasaulneekeem, jo eenaidneeks ir Deewa draudsei mas bihstams, ja tas ir pretineeku pulkâ, bet loti bihstams, ja tas teek usskatits kà paschu zilweks un ir paschu pulkâ. To labi sapratusi Pareistizigà Basniza, isslehgdama pasihstamo Jesus deewibas noleedseju, Tolstoju.

„Sektanti-sektineeki" Leepajâ un Jelgawâ pehz awischu sinam, kas atspeeschotees sawukahrt us jaunakàm polizijas sinam, esot bijuschi 1909. gadâ Leepajâ: Weena

Weztizibneeku Pomorzu draudse ar 150 wihr., 134 seew. un 176 behrneem, diwas Apustuku draudses (ar 333 w.) 447 s. un 244 b,), 4 Latweeschu Baptistu draudses (614 w., 728 s. un 600 b.), 1 Wahzu Baptistu draudse (96 w., un 84 s.), 1 Brahļu draudse (90 w., 102 s. un 120 b., un 1 Adwentistu draudse (22 w. un 48 s.). Tâ tad pawisam Leepajâ 3988 „sektantu." Leelakâ daļa scho draudschu sludinataju baudijuschi wisai masu isglihtibu, wenigi 1 Wez-Leepajas draudses sprediķotajs beidsis Baptistu seminaru. — Jelgawâ esot: 203 Baptisti — (64 wihreeschi, 113 seeweeschi un 26 behrni), Apustuli — 364 (104 wihreeschi, 173 seeweeschi un 87 behrni), Adwentisti — 73 (21 wihreets, 35 seeweeschi un 17 behrni). — Mums no sawas puses japeesihmê, ka Leepajâ ween Baptisteem — nemas nerunajot par zitâm tizibasschķiram — ir trihs sprediķotaji, kas beiguschi Baptistu seminaru — Rumbergs, Eidemanis un Swars.

Pehz Eekschleetu Ministrijas sinam no 1905. g. aprila lihds 1909. gada janwarim **no Pareistizibas atkrituschi** Muhamedanu tizibâ 50,000 lauschu.

Sabilê no Waldibas apstiprinata Baptistu sapulzeschanâs weeta. Tâ sino mums Sabiles Baptistu galwenais wadonis J. Intenbergs.

Wehstule no Simbirskas gubernas. Skolotajs Stuhrmanis mums raksta: Kreewu semneeks, salihdsinot ar Latweeschu semneeku, tumschs, neattihstits, mahnuizigs nabags. Garigâ nabadsiba pee wineem tik leela, ka tee gan Deewu un Jesu pasihst no wahrda, bet kas Deews un kas Jesus ir preeksch mums zilwekeem, to wini nesin. Daudseem naw pat masakâs jehgas par Pestitaja nahkschanu pasaulê, par wina dsihwi un darbeem. Jaunakee, kas skolâ mahzijuschees bihbeles stahstus, wehl zik nezik atminas, bet to ir ļoti mas; pahrejee tikai atbild: „Гдѣ-же намъ неграмотнымъ до того, знаемъ, что Богъ и Іисусъ есть и довольно."*) Sirds saschnaudsâs dsirdot schahdu atbildi no kristita zilweka. Redsot scho usnahk sawadas domas: kadehļ Deews iskaisijis Latweeschus pa wisâm Kreewijas malam? Waj ne tadehļ, lai tee buhtu kaut kâ neeziga swezite Kreewu leelajâ tumsibâ? Waj ne tadehļ lai tee nestu wairak gaismas un dehstitu muhschigas dsihwibas zeribu dwehselês, kas neka nesin par Deewa leelo mihlestibu un Wina pestischanas zeļu? Seemswehtku brihwlaiku isleetoju, apmekledams tauteeschus Schimirschâ un Tschakalnê. Schis kolonijas atrodas no muhsu Trubotschinas us wakareem kahdas 40—50 werstis tahlu. Schimirschâ leelâ puse ir Baptisti, Tschakalnê — wisi Luterani. Luteranu garigâ apkopschanas ļoti wahja: mahzitajs tos apmekleja tikai reisi jeb pahris reisas gadâ, bet pehz Pahrstrauta aiseeschanas us Leepaju wineem naw wairs nekahda gana. Konsistorija likusi preekschâ apmeerinatees ar Simbirskas mahzitaju. Bet tas esot Igaunis, bes Kreewu walodas protot tikai wahjiski, Latweeschu deewkalposchanâs pehdejo lasot no grahmatas. War eedomatees, kas ta par deewkalposchanu, kad pats mahzitajs nesaprot, ko winsch lasa! Tadehļ ari daudsi Luterani teiz, ka winu pehrminders Grünbergs esot labaks mahzitajs. Skolas zeemâ naw. Daudsi no jauneescheem eet pee eeswehtischanas, pat lasit neprasdami. Daschi no wezajeem wehl turas, bet jauniba gandrihs wisa noslihdejusi Kreewu dublos: schuhposchanâ, ahkstischanâs, wasaschanâs pa naktim u. t. t. Kur wajadseja Kreeweem gaismu rahdit, tee wehl sawus tauteeschus nowilka netihrumos.

Schimirschneeki, manidami ka wineem draud tas pats: sludinatajs no Trubotschinas tos apmeklê mas, jauniba paleek bes isglihtibas un grimst Kreewu dublos — ķehrâs pee glahbschanas wirwes: eesneedsa peenahzigâ weetâ luhgumu, lai ministrija gahdâ par skolu un skolotaju. Schimirschneeki agrak bij rentneeki, tagad seme us eepirkschanu. Ministrija atbildejusi, ka skolu buhschot buhwet, tiklihds seme buhs eepirkta, bet ar 1910. gadu sahkot semstwa pabalstis skolotaju ar 200 rbl. ikgadus. Eewehrojot to, ka tagad Latweeschi maksâ 50 kap. par mehnesi no behrna Kreewu skolâs, skolotajs te waretu istikt gluschi labi.

Schimirschneekus speesch kautko darit preeksch sawas garigâs dsihwes pazelschanas ari tas apstahklis, ka kaiminu zeemâ, Sunguros (werstis 10 no Schimirschas) iszehlusês kustiba zaur kahdu Kreewu brahli no Bakus gubernas. Kaut pirmos swehtkos stipri sala un putinaja, tomehr ar Deewa palihgu es ar dascheem dseedatajeem eerados pee brahļa Nikolaja Nikolajewitscha. Winsch bij ļoti preezigs par apmeklejumu. Tuhlin sarunajam pasinot leelaku sapulzi. Sanahza ļoti daudz Kreewu, wairak weztizibneeku, kuri paschi sadalijuschees kahdâs 3 grupâs. Mekledamas dwehseles. Pawadijâm sirsnigu wakaru runâs, dseesmâs un luhgschanâs. Kaut tas Kungs swehtitu wisu, kas sche darits!" — Mums japeesihmê pee schis wehstules, ka pahrrunatâ skolotaja weeta paschulaik eenemta no W. Reinwalda, Latweescha, pehz tizibas Baptista.

No Saltikowas, Sibirijâ, mums raksta Pisiku Klaws: „Laizigâ dsihwê sche gandrihs wisi dsihwo deesgan labi un pahrtikuschi. Ari brihwiba sche ir daudz leelaka ne kâ zitur Kreewijâ, jo sche ir katram seme gandrihs par brihw. Tikai ar garigumu sche klahjas ļoti behdigi. Latweeschi, Kreewi, Poli un Wahzeeschi sche garigâ sinâ atrodas us ļoti behdiga un sema stahwokla. — Pateesigu garigu zeļa rahditaju gandrihs sche naw nekahdu, isnemot kahdus retus Kreewu brahlus sludinatajus. Bet ari tee pa leelakai daļai, tâ pat kâ winu draudses, ir ar ļoti tumscheem eeskateem daschâs garigâs leetâs un ari ļoti neisglihtoti. Tee pee tautas neko us ahreeni nestrahdâ, bet tikai paschi sawâs mahjâs un draudsês". — Ja, ja, tâ ir, swefchumâ gan tas maisesreezenits kahdreis ir beesaks, bet —

„Tak sirds to sin, tak sirds to juht,
Ka ta ir swefchumâ".

*) Kâ gan lai mehs, kas nemahkam ne lasit, nedz rakstit, teekam tik tahl? Sinam, ka ir Deews un Jesus un ar to peeteek.

No Nowgorodas gubernas. Pehdejâ laikâ tas Kungs peemeklejis Nowgorodâ daschas Latweeschu kolonijas ar lipigàm slimibam — ar bakam, difteritu, scharlaku un zitàm. Sewischki Lublatê tàs stipri plosijàs un tàm par upuri krita kahdi peezpadsmit zilweki. Dascheem wezakeem tapa panemti wisi winu mihlulischi. Tà Kalenbergim — kora wadonim — 5 behrni — gruhts pahrbaudijums!

Ari Kunizâ Wilnim ar bakam nomira 4 — diwi peeaugufschi dehli un meitas. Ari zitâs kolonijâs ir smagi upuri. Skolas teek slehgtas uf nenoteiktu laiku. Tas Kungs sin, ko Winsch dara. Winam, lai sawus behrnus daritu pilnigus, ir daschadi lihdsekli un kas Winam tos war aisleegt leetot?

K. Sprizeneeks.

Haleja astesswaigsne, par kuru tagad teek tik daudf runats un kura no 5. uf 6. maiju buhs semei wistuwak un seme tad ees zauri swaigsnes astei un kura 3. aprilî buhs wistuwak saulei — ir ta pate kas 66. gadâ pehz Kristus, kad ta ari parahdijàs, isskatijàs kà leels, breesmigs sobins teem Jerusalemes eedsihwotajeem, kas tizeja Jerusalemes ispostischanai, kas notika 70. gadâ pehz Kristus. Daudsi to tagad usskata kà pastara deenas papreekschsludinataju. Saprotams, schoreis jau nu gan wehl pastara deena nebuhs, tapehz ka wehl naw wajadsigo zita papreekschsludinataju, bet nenoleedsami swaigsnes ir papreekschsludinatajas Kristus atnahkschanai un schìs semes galam. Salihds. Mat. 24, 29.

„Palestinas brauzeji“. Par scho preekschmetu raksta Zionistu laikraksts „Die Welt“ garaku juhsmigu rakstu, kurâ teek attehlots, zik loti muhsu deenâs Juhdus waldsina winu senà tehwija, Kanaana, un ka tee bareem dodas turp, gan uf dsihwi, gan apzelofchanas un isluhkoschanas noluhkâ. Tà kà schi kustiba stahw sakarâ ar Antikrista un Kristus atnahkschanas jautajumeem, tad usrakstisim daschas rindinas no minetà raksta, ko rakstijis kahds sinotajs no Konstantinopoles. „Tihri tà ween isleekas, it kà stahwetu kahdâ straumê. Zelas un pluhst schurp no wisâm pusem. Ir, it kà pascham buhtu jajoschas, janem speekitis rokâ un jazelo lihds. Schee Palestinas brauzeji ir gandrihf wisi nopeetni, aprehkinataji, positiwi laudis, kas nopeetni grib issinat darba lauku Palestinâ waj nu sawai inteligenzei un kapitaleem, waj ari tuhlit paschi sew. Pehdejâs deenâs sche brauza garam pulks inscheneeru, tirgonu un ahrstu no Kreewijas — daschi bij ari no Wahzijas — kureem bij lihds eewehrojami lihdsekli noteikteem pirkumeem un eetaisem. Nesen te brauza zauri simts pa leelakai dalai bagatu Juhdu no daschadàm Kreewijas malam.“

Rokfelers. No Nujorkas sino par kahdu Rokfelera labdaribas dahwinajumu, kas pahrspehj wisus zitus Amerikanu jau tà leeliskos dahwinajumus labdaribas noluhkeem. Rokfelers, proti, noteizis preeksch tam 600 milj. rublu jeb wisas tàs sumas, kas Rokfeleram peeder no ellas tresta akzijam. Prozentu no scha kapitala rehkina katru gadu 40 milj. rublu. Schis seedojums teek nosaukts par labdaribas trestu un tas nolemts par labu wisai zilwezei, neskatotees ne uf tautibu, ne religiju. Labdaribas tresta pahrwaldischanu usnehmees Rokfelera dehls, kas lihds ar to atswabinajees no wiseem lihdsschinejeem usdewumeem. Winu pabalstis wina darbâ padome, sastahwoscha no autoritatem labdaribas laukâ. Sihkumi, kahdâ weidâ labdaribas trests rihkosees, wehl naw sinami. — Rokfelers sawu milsu bagatibu eeguwa zaur ta saukto trestu sistemu, tas ir, winsch mehginaja zaur pirkumeem dabut sawâs rokâs wisu kahdas nosares tirsdneezibu. Rokfelers ir Amerikas petrolejas kehninsch, jo gandrihs wisa Amerikas petrolejas tirdsneeziba atrodas Rokfelera rihzibâ. Daudsi nosodija Rokfelera rihzibu, tapehz ka ta ispostija daudsu personigos usnehmumus, atteezotees uf petroleju Amerikâ. Tagadejais Rokfelera darbs wisu salihdsina un attaisno, tapehz ka Rokfelers naw wis sawu bagatibu isputinajis un nodsihwojis, kà to daudsi dara, bet to sakrahjis it kà Jahseps zilwezes labâ. Jau agrak Rokfelers daudf darija labdaribas laukâ. Milsigo Tschikagas Baptistu uniwersitati zehla un ustura Rokfelera miljoni. Pehz tizibas schkiras Rokfelers ir Baptists.

Wehstulneeks.

Rakstu eesuhtitajus atkal sirsnigi luhdsam, nesuhtit mums wehstules, waj kahdus pasinojumus kopâ ar raksteem, kas nodomati drukai, uf rakstu jeb manuskriptu rehkina. Neeewehrojot soda naudas, ko dabù maksat, ja wehstuli atrod, suhtitu uf manuskripta rehkinu, tahda darischana ir grehks, jo teek apsagts pasts, un katrâ sinâ kaitè pateesà kristiguma labai slawai. Kristiga zilweka peenahkums ir, padotees katram walsts likumam, kaut ar likums mums neisliktos wajadsigs, waj jau buhtu nowezojees, ja tikai tas naw preti kristiga zilweka apsinai, kas sawukahrt teek wadita no Bihbeles, kura kà Deewa likums mums ir pahraka par wiseem likumeem. Kur walsts likums pehz muhsu atsihschanas un sirds pahrleezibas saduras ar Deewa likumu, tur mehs paklausam Deewa likumam un bes pretoschanàs zeescham sodu, ko mums usleek walsts likums. Tà pat atkal un atkal luhdsam, nerakstit wairakus atsewischkus rakstus, waj wairak ne kà weenu dseju weenâ burtnizâ, waj uf weena nekahdi nedalama papira. Bes tam preeksch raksteem, kas japahrlabo, japaraksta tikai papira diwas treschdalas, atstahjot papiram baltu malu, waj ari rakstot rindinas labi reti. Daschs labs rakstinsch paleek neisleetots weenigi aif scheem eemesleem, jo mums truhkst laika un gribas, rakstus pahrrakstit — kas beeschi ween jau tà kà tà tikai eesahzeju darbi. — Un pahri par wisu — manuskriptus newar suhtit sem diwkapeiku markas. Masakâ marka preeksch tam — septinas kapeikas. Manuskriptus neusskata par „печатное“, bet gan par „дѣловыя бумаги“.

Redaktors-isdewejs P. Lauberts.

Draugu un labwehlu eemaksajumi 1909. g. preeksch Jelgawas Baptistu jaunzelamàs basnizas.

	Kap.		Kap.		Kap.
E. Jeschewitz	40	M. Schleier	75	Rosenbach	140
K. Lihdak	160	C. Silbert	60	Banz	50
J. Kruhmal	100	W. Kronberg	25	Todleben	50
Fritz Grünberg	180	K. Schleier	25	K. Tschernai	70
K. Kroger	110	Bereslawsky	25	J. Mühlgraw	575
Pine	100	A. Legsding	120	C. Mühlgraw	75
Schalkowsky	100	J. Treigut	120	G. Mühlgraw	25
Graudin	120	J. Badas	300	R. Mühlgraw	25
E. Eigenfeld	120	J. Melkus	100	A. Weinberg	75
G. N.	10	A. Grihman	300	G. Wilson	30
J. Pihman	420	L. Wanag	100	A. Iklau	30
Wilman	200	O. Holzman	50	Th. Weilandt	30
A. Goertz	120	D. Nietz	100	Th. Abel	30
M. Klaips	50	L. Pehrkon	75	E. G. Fr. B.	100
A. Stephani	20	J. v. d. Ropp	83	L. Hecht	30
H. Frischman	100	A. Zihrulis	30	Schwartzkünstler	60
N. Rigait	10	Jugla	30	O. Schletter	255
A. Behrsin	120	P. Wahjeik	30	Eulenberg	390
L. Klebis	170	R. Wahjeik	10	Wangel	30
O. Korth	100	J. Preisberg	10	K. Suten	60
Förster	100	K. Preisberg	10	P. Pluhme	240
Ankow	25	Lasdin	60	Gultneeks	120
Behrsin	100	E. Blumental	70	J. Ehrin	300
J. Ulman	20	Seemel	60	P. Ehrin	180
Seln	20	Jankowsky	60	No Amerikas	
J. Tumschais	20	Schubura kgs	500	zaur A. Balod	20,00
J. Kutschiks	20	Schubura kdse	180	A. Freyman	10
A. Barwiks	30	Ed. Lahze	120	A. Baltrum	20
J. Jekfbewus	50	A. Juke	60	A. Stalmeister	100
"	20	W. Krist	10	Skujeneek	10
Baronesse f. Hahn	100	Jaungert	100	Dabre	15
K. Bulis	35	M. Wilman	60	Silin	100
Fr. Osols	32	A. Weinberg	30	O. Hecht	60
Peschkuls	120	A. Junge	20	L. Hecht	60
J. Bauder	120	A. Biter	10	A. Hecht	60
K. Bauder	215	D. Neiman	100	Aug. Hecht	120
P. Weinberg	195	E. Empel	180	A. Wihtols	60
A. Lefs	50	Gordan	90	K. Weinbergs	60
S. Strausman	135	Edelman	25	S. Nimenitsch	60
J. G. Ehrin	120	E. Hecht	55	K. Osols	60
A. Namik	50	P. G. Jurgen	96	J. Wanag	60
K. Lopatin	50	E. Pirtneeks	120	J. Kalnin	60
L. Osse	30	P. J. Jurgen	60	Kor	50
L. Nolberg	30	L. Jurgen	60	First Lieven	10000
L. Kahnberg	30	J. Jurgen	60	Baronesse	
K. Lagsdin	30	Anus	100	v. Frank	500
A. Schuldseiko	50	Sarin	100	Baronesse	
Ilsin	35	K. Buschs	40	v. d. Ropp	100
Medne	20	K. Berg	50	Lewald	300
J. Steinblum	100	No Amerikas		Anschewitz	300
E. Ambult	30	zaur G. Kroni	20,00	G. Weinberg	120
A. Kwist	30	K. Strausman	120	Michelson	100
A. Kilkut	50	J. Bilderman	130	A. Freyman	100
B. Kilkut	50	E. Peterson	35	A. Lindeman	50
K. Ruschewitz	100	L. Freyberg	25	K. Sprizeneek	50
Judelowitz	30	D. Wilau	25	Kahnberg	50
Greese	40	W Wahren	50	Wilne	20
E. Knage	40	J. Galkin	25	Aschmis	30
J. Guhtin	40	A. Galkin	30	E. Kubel	50
K. un M.	20	J. Dahrsneek	05	Strike	10
W. Rosental	105	A. Kroger	60	Gulbe	15
E. Bihrin	35	E. Kroger	60	Fuks	40
D. Rosental	60	J. Jeschewitz	30	O. Zahle	100
Maur	30	J. Daujat	15	Dubelsars	50
Kuhlberg	100	K. O. Kemp	30	Kol. zaur	
Jakobson	100	A. Blumental	30	Schönweteri	214
J. Gaber	120	E. Blumental	30	Kol. zaur	
K. Gaber	120	A. un E. Sihlneek	50	Jürgenson	110
P. Seeberg	15	A. Kibild	30	Weinberg	50
J. Fischer	10	A. Peterson	50	Rosental	151
A Oschs	30	Bumbeer	70		
.. Behrsin	100	Semit	50	Kopā	311,06

Jelgawas Baptistu draudses lozeklu eemaksajumi 1909. g. jaunzelamàs basnizas kasê.

	Kap.		Kap.		Kap.
J. Alksnis ar		J. Jostinsch	120	J. Wahjeiks ar	
gim.	61,60	E. Jeschewitz	240	gim.	10,00
J. Arajs	120	E. Jürgenson	120	P. Bels	45
A. Araj	120	A. Jürgenson	240	J. Ezetajs ar	
J. Alsin	11,95	J. Wilson	120	seewu	125
P. Augstrose	6,00	Jure Kartofel	260	E. Ezetaj	120
J. Preede	1,85	Jac. Kroger	500	J. Kahposts ar	
Th. un E. Pelns	80	K. Kuhlberg	440	gim.	14,00
D. Balodis ar		E. Kuhlberg	60	A. Wilsons ar	
seewu	240	J. Krone ar		seewu	3,00
M. Balod	120	gim.	590	K. Schepsky	185
A. Ausin	50	J. Kergalw ar		Preedneek	120
J. Pelns ar		seewu	120	A. Grimm	110
seewu	140	G. Kergalw	105	Lagsdin	60
K. Empels ar		O. Lahze	240	M. Ehrin	180
seewu	420	Fr. Otto	120	A. Lämchen	275
W. Empel	170	A. Rosental	500	Klawinu gim.	
A. Grosbards		A. Strausman	120	Dobelē	350
ar seewu	700	J. Schönweters	140	H. Hecht	535
L. Gaber	30	Th. Wainkewitz	10,00	P. Lauberts	
A. Fetzer	120	D. Wilson	120	ar gim.	24,00
A. Goertz ar gim.	120	J. Masberg	30	Kopā	246,45
J. Jerschewitz	360	L. Kugis	75		
M. Paltinsch		Ruhmneek	200		
ar seewu	500	A. Masurkewitz	550		

Gada pahrskats, 1909,

par

Jelgawas Baptistu jaunzelamàs basnizas kasi.

Eenehmumi.	% Papiros. R.	% Papiros. K.	Sk. naudā. R.	Sk. naudā. K.	Isdewumi.	% Papiros. R.	% Papiros. K.	Sk. naudā. R.	Sk. naudā. K.
No Draugeem un labwehleem . .			311	06	Par kol. kartinam			5	—
No Draudses lozekleem			246	45	Par 2 kases grahmatām . . .			1	20
Uf proz. noguldits	500	—			Noguldits uf augkeem			500	—
No Jauneeschu isr. wakareem . . .			45	52	Par 1 wehstuli .				12
No Jaun. swehtkeem			22	42					
No Prezetu Mahsu Beedribas . . .			20	—					
No Draudses swehtkeem			18	35					
Prozentes par noguldijumu . . .			12	—	Paleek kasē uf 1. janwari 1910.	500	—	169	48
Kopā	500	—	675	80	Kopā	500	—	675	80

Kaseeri: K. Kuhlbergs un J. Alksnis.

Drukajis P. Gailis Rigā, Jahna eelā Nr. 8 (pretim Jahna basnizai.